

PERIÓDIC ARTÍSTIC QUINZENAL

SUMARI

GRAVATS

Mlle. Zizi, estudi del natural, per R. Casas.
Plein Air, quadro de idem, perteneixent al museu municipal de Barcelona.
Si la Madalena riu, el fred encara es viu, adagi aprofitat per R. Casas.
Desde'l meu taller, dibuix de idem.
Aucell de verdissa (Montmartre), dibuix de idem.
La Madeleine, quadro d' En R. Casas. Perteneix a don Enric Batlló.

TEXT

La Ghesha i 'L Samurai (La Ballarina i 'l Caballer), conclusió.
PEL & PLOMA a París, per M. Utrillo.
Bibliografia.

Preus de subscripció anyal

Barcelona: 7 pessetes ★ Fora: 8 pessetes ★ Unió postal: 10 pessetes

Estudi i redacció

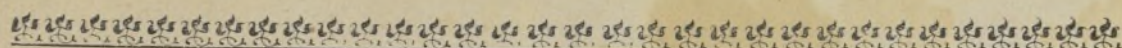
96, Passeig de Gracia

Imprempta i administració

5 & 7, Sant Agustí

BARCELONA - GRACIA

ESTABLIMENT TIPOLITOGRAFIC

SEIX

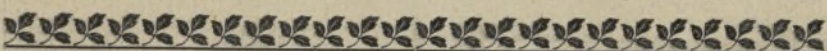
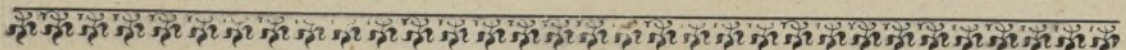
SANT AGUSTÍ, 1 á 7 — BARCELONA - GRACIA

Telefón n.º 3541

Apartat de correus n.º 121

Impressions tipogràfiques i litogràfiques, separades ó combinades á l' en-gros —
Treballs tipogràfics en colors pera periódics il·lustrats — Impressions de fantasia
am relleus — Impressions ràpides, pera 'l comers

★ ★ Tricromía i altres procediments moderns ★ ★

Tallers de Reproduccions

Artístiques

de

JOSEP LAVALL

Zincografia
Fotogravat Autotipia Fotolitografia, etc.

Carrer d' Aribau, 24 - Gracia

***** BARCELONA *****

J. C. PUNDSACK

★ ★ Magatzém de Maquinaria i materials pera
l' Imprempta, Litografia, Enquadernació, Fàbriques
de capses de cartró, etc. ★ ★ ★ ★

Plaça del Bonçuccés, 3, baixos

—> BARCELONA <—

Tamarindos Vintó CONSERVA LAXANT
— I REFRESCANT —
de gust agradable, cura 'l
restrenyiment, morenas.

congestió cerebral, infarts del fetje, embrás del estómac, desmaís, mal de cap, etc.
—> Farmacia Vintó, Cortes, núms. 211 & 356. y demás apotecaris. <—

“ LES ENFERMETATS DEL ”
ESTOMAC

dispepsies, gastralgies, digestions dolentes, vomits, inapetencia,
cólics, restrenyiment, convalecencias difícils, vomits de las emba-
raçades, etc., etc., se curen sempre am l'

INGLUVINA GIOL

Farmacia GIOL, Passeig de Gracia, 24 — Barcelona

Fábrica de Bastons ★ ★ ★ ★ ★

★ ★ ★ ★ ★ Pipes i Boquilles

LONDON SMART

ÚLTIMES NOVETATS

PASSATJE BACARDÍ, NÚM. 1

Jocs de Cartes

COMAS

FABRICA DE JOCS DE CARTES

DE
A. COMAS, S. en C.
Sucs. de S. COMAS i RICART

Casa fundada en 1797

Marques El Ciervo i Manoc.—Unics productors i
depositaris de les marques El León, de l' antiga
casa SAMSÓ i El Periquito, de la casa MASSO

Ronda de Sant Pere, 4 Barcelona
Telefón 1708

GRAN FABRICA DE CORRETJES

de
CUIRO pera MOTORS i GRANS TRANSMISSIONS TACOS i TIRATACOS

Caballé é Imburo

Grassas i olis minerals pera lubrificació de maquinaria
Especialitat en tacos pera telers-espasa

EXPORTACIÓ Á PROVINCIAS

39, Ronda de Sant Antoni, 39 BARCELONA

MARQUETERIA I CALATS

d' A. MIRANDA

Sucsesor d' A. Ciriquián i J. Solar

Plassa de Santa Agna, 4 - Barcelona

Máquinas, serras, dibuixos, fustes i eines pera la marqueteria, acceso-
ris pera sa montura i diposit de tota classe d' adornos.—Fábrica de mobles
rústics i de bambú.—Especialitat en cistells pera flors i fruites.—Cata-
lec il·lustrat, de marqueteria, el més important fins al día, á 30 céntims.

Pèl & Ploma

Mlle. ZIZÍ

ESTUDI DEL NATURAL, PER R. CASAS

LA GHESHA I 'L SAMURAI

(La Ballarina i 'l Caballer)

(CONCLUSIÓ)

Nagoya (*am continguda rabia*)

Qué vos proposeu?

Banza

No 'n teniu de fer res!

Nagoya (*insultant*)

Fa vergonya!

Banza

Sí! pera vos que soporteu l' insult mes gran: deixarvos tocar el sabre!

Nagoya

(*Apartant violentment a la Ghesha, que per xo continua agafantlo, i desenvainant*): Ell es el que vos respondrà. (*Combatent.*)

(*La Ghesa prova de separarlos, inútilment; Banza i es desarmat, pero agafant el punyal se tira sobre el seu contrari.*)

La Ghesha

(*S' interposa entre 'ls dos i cobreix a Nagoya amb el seu cos.*) Si voleu de veras qu' algú mori, mateume a mí!...

(*Banza, duptant qu' ha de fer, recula i 's tanquen les cortines de l' escena.*)

Fí del acte primer

SEGÓN ACTE

L' escena representa 'l pati de la pagoda de Budah, aixecada aprop del riu Kedaka.

ESCENA PRIMERA

Els Bonzes, Nagoya, Orihimé

Nagoya (*entra precipitadament, amb Orihimé*)

Salut! Desitjo parlar amb el gran bonz i reposar, porque ving de molt lluny!

Bonz I

Senyor! El temple s' honra revenvos.

Bonz II

No ignorem que sou fill d' un il·lustre i poderós Daïmio. (1).

Bonz III

I l' amistad que per ell sent el nostre superior.

Nagoya

Vos demano, doncs, que l' aviseu.

Bonz I

Hi vaig tot seguit.

Nagoya

Aneu! mes avans, aculliu aquesta joveneta i guardeula en lloc segur. L' amenassa un gran perill.

Bonz III

En temps ordinari, es imposible qu' entrin dones en el nostre santuari.—Mes en cas de perill, socorrer es la primera llei.

Nagoya

Aquesta noia es d' una familia tan gloriosa com la meua i desde petits som promesos. Hé tingut d' anarmen dels meus estats pera apendre l' esgrima a Yeddo. Allí, en el barri de les cases de té, vaig trobar una dona maravellosament hermosa que 's va enamorar de mí, detenintme molt temps a vora seu.—Veient que no tornava, la muller que m' está destinada se 'n va anar secretament pera buscarme.—Un dia, la vaig trobar plorant a la porta del Yosiwara (2) i eternit per les seves llàgrimes, he tornat amb ella a casa del príncep son pare; mes la gelosa ballarina 'ns persegueix, ens segueix el rastre i 'm fa por la seva venjansa.

Bonz III

Amagats en aquest temple, estareu fora de perill.

Nagoya

Si la que 'ns persegueix volgués entrar, no la deixeu passar.

Bonz III

Quedeu tranquil.

(1) Los Daïmios eran els *Senyors Feudals* del antic Japó.

(2) Nom del gran barri de Yeddo format per les cases de té.

PLEIN AIR

QUADRO DE R. CASAS, PERTENEIXENT AL MUSEU MUNICIPAL DE BARCELONA

Bonz I

Senyor! Seguiume que vos ensenyaré 'l camí.

(Surf am Nagoya i Orihimé.)

Bonz II

Pobra noia! qué tremolosa està!

Bonz III

La seva dolenta rival, no tindrà 'l pit de perseguir-la fins aquí.

Bonz IV *(mirant á fora)*

Mireu! mireu!

Bonz II

Qué?

Bonz III

Sí! Sí!

Bonz IV

Una dona!

Bonz II

Es ella.

Tots *(irònics)*

En vritat, que la rebrem com call!

ESCENA II

Els mateixos, La Ghesha

Bonz IV

Ahont aneu?

La Ghesha

Oh! Virtuosos bonzes! Hé sentit á dir qu' avui celebren una festa per la consagració d' una campana nova i venie á veurer la festa!

Bonz IV

No pot entrar cap dona en aquet temple.

Tots

Aneusen!.... Aneusen!

La Ghesha

Mireu que ving de molt lluny i am la recomendació d' un bonz, que m' autorisa á entrar.

Tots

Es contra la llei.... No hi ha cap recomendació que tingui forsa.

(Segueix á la página 8)

PEL & PLOMA À PARÍS

En aquest món tot s'acaba, i a París també passa 'l mateix; aquella Exposició qu' al obrir-se admirarem amb el desitx contingut per deu anys d'esperar, sols será un record dintre poques senmanes; un record pera tothom, fins pera 'ls que tant s' els ne dona, i una ensenyansa pera 'ls que, com nosaltres, volen sortir d' un estacionament inaguantable ó d' una suficiencia inmotivada.—Cap els finals de la gran festa internacional, ja no s' han d' escriurer d' aquelles coses que semblan trossos de guia, pera quan els amics venen á París. Si ara jo 'ls digués á vostés que s' entra á l' Exposició per una porta monumental aixís ó axás, els hi cauria el lleuger PEL & PLOMA de les mans i dirien: ¡vaia una sortida!—Deixo la feina pera 'ls qu' encara la fan i venen ara á París á rescabalar-se de no haber parlat abans d' un gran concurs que tant pot influir en el modo de ser dels païssos qu' hi han pres part. Las d' avui, son les últimes fulles d' impressions qu' encara 's reben; les cròniques parisenques dels números veniders, serán monografies de totes les arts aplicades tal com s' han manifestat á l' Exposició de París. Pera parlar de les joies, dels mobles, de la cerámica, de la vidrieria, dels ferros, dels tapissos, del llibre, i de tantes altres coses en les que l' intervenció de l' Art es indispensable, no caldrá que digui si s' entra á la secció per els Invalids ó per el camp de Mars; procuraré donar-hi l' aspecte necessari d' un resum general, amb els noms i detalls útils á la comprensió de la materia que tracti i res més.

En el número que vé, anirá á manera de prólec, *l' Estat actual de les Belles Arts*, ja que la llur influencia es el guia que dehuen tenir totes les produccions plástiques, fins les més llunyanes ó apartades del Art pur. Per exemple: una bona máquina de carril, si además es bonica, no pert cap de les seves qualitats i fins *es precís* que sigui bonica si realment es bona. La forma d' una encaballada de mercat, tant pot costar bonica com lletja, pero en el primer cas será més útil la seva existencia; bon exemple d' aixó

son els petits edículs que va construint com de entrada de les subterrànees estacions, el *Metropolitá* de París; serveixen perfectament pera l' ús al que 's destinen; son forts, baratos i bonics. Si fossin *mecànicament* lletjos, potser la gent qu' engolirán pujarie als trens més esporuguida qu' ara.

Ja vé 'l mal temps.— Si no vé, al menys se 'n vá 'l bon temps, que son dugues maneres diferents de dir el mateix. A cada posta de Sol, al amagarse l' astre vivificador, sembla que mai mes tingui de tornar; ja sé que l' experiencia i 'ls calendaris garanteixen la llarga vida del nostre gran fanal, mes l' inconscient inquietut de les gents hi es, tant si volen com si no, i d' aquí venen tots aquells romansos romantics de l' hora trista, de l' hora suggestiva, de les passions crepusculars i demés acompanyaments de malinconies. Per demunt dels massa blancs palaus de l' Exposició, passen els últims rajos daurats de la posta, els mateixos que durant l' Istiu han torrat les llargues ratlles d' arbres que fan de mustic sócol als edificis definitius i transitoris de la festa parisenca. Els últims termes van esfumant-se fins á perdre tota vritat de relleu i de sobte pican tot el voltan de les perspectives, els llumets artificials que si son seus mentres hi ha celistia, se tornen violents á negra nit. Ja cau el primer baf, mal cor, de serena i demunt del horitzó vaporós uns nuvolets escarransits voleien com grans mocadors amb els qu' un Sol malaltic ens donarie l' Adeu.

La nit á l' Exposició.—Dugues hores després de la posta tothom ha sopat á *cor que vols*, butxaca que desitxas i ningú 's recorda del fret ni de l' Hivern. Les musiques dels cents restaurants competeixen amb els crits dels que fan l' article á les barraques de diversions poc divertides i amb els jisclets de les minúscu-

SI LA MADALENA RIU EL FRED ENCARA ES VIU

(Adaptat i aprofitat per R. CASAS)

les bacanals esboçades prop dels bons restaurants i dels macissos de plantes i d'arbreda. Mentrestant, el palau de l'aigua i de l'electricitat, fa estar quiets als babaus perquè 'ls lladregots puguin col·leccionar rellotges i carteres i més tard se cremen entre les fulles rostides dels castanyers els fanalets de paper que fan de fruita falsa. La torre Eiffel fa el que pot pera fer oblidar la seva horrible carcanada i s' cobreix de garlandes de perles enceses entre les que pugen y baixen els ascensors, com el pistó d' una bomba de cristall. Al altra banda del riu, els crits dels barbres del Trocadero aixordan als dels salvatjes de la Rue de Paris, i mentres tot s' apaga sota la glassada rosada de

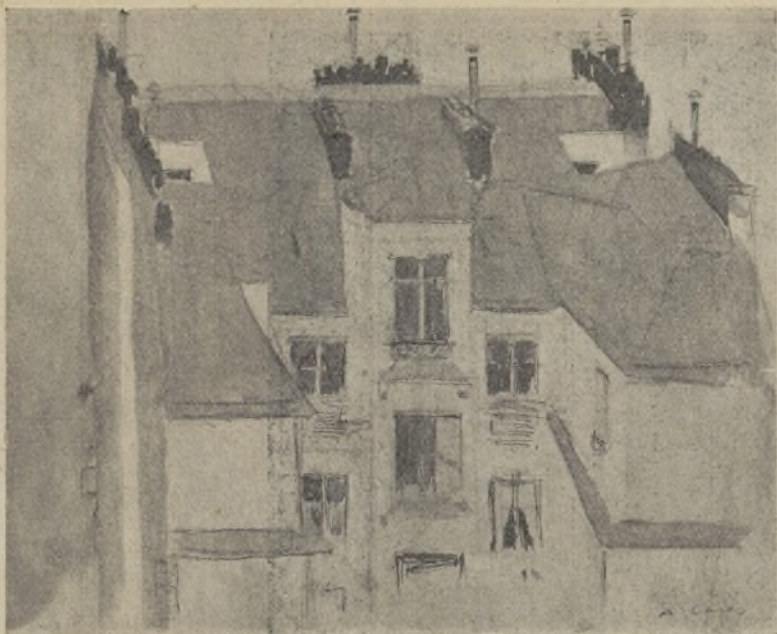
mitja nit, se sent l' aparatós timbal que marca la sortida forçosa de tothom, mentres la plataforma mòvil dona voltas como una ximple, sense portar ningú sobre la seva errant anella.

La gent moltoneijant, se 'n vá endormiscada cap á les sortides, els porters presoners se 'n van d' aquella Exposició que mai han vist, i á sota, 'l Sena dorm llis com un mirall de bronze, frisant tot just al bes dels antics llums dels ponts, que mentres passa per París, estrenyen amorosament al riu entre 'ls llurs brassos.

París, Octubre 1900

M. UTRILLO

DESDE 'L MEU TALLER

DIBUÏX DE R. CASAS

La Ghesha

Vos trobo excessivament severs.

Bonz II (*apart als altres companys*)

Fá tota la cara de ser una ballarina, vritat?

Bonz III

Sí! Sí! nosaltres no n' habiem vista mai cap.

Bonz II

Deu fer ben bonic quan balla!

Bonz III

Si fessim una mica de trampa?... demanemli que balli?

Bonz II

Aixó es! I l' hi prometrem tot el que vulgui....

Bonz I

I després la treurém del temple.

Bonz IV

Calleu! ens podrie sentir (*à la Ghesha.*) Veig que teniu tot l' aspecte d' una ballarina.... Veniu de lluny.... Fore massa trist treureus d' aquí. Si volguessiu ballar un xic pera veureu nosaltres....

Bonz III

Despres vos deixariem assistir á la cerimonia de la campana.

La Ghesha

Ballaré am gust devant vostre, pero 'm teniu de prometre que 'm deixareu entrar.

Tots

Sí, sí! ja está promés.

La Ghesha

Prometeumo seriament.....

Tots

Molt seriament!...

La Ghesha

Está bé! vaig á ballar. (*Els músics invisibles, tocan un tros del ritual, acompanyats per el só d' una campana. Balla molt lentament.*)

LA DANÇA NAU (1)

*Sona oh! campana,
Anuncia d' un cant profund
L' hora de pregar que vé.
Oh! Sona, encara
Es la primera vegada,
Que se sent la campanada.*

Els bonzes

Qu' es bonic! molt bé... moltíssim bé. (*La Ghesha procura mirar cap al temple.*)

Bonz IV

Qué mireu cap allí?

La Ghesha (*alçant el cap envers les branques d' un arbre*)

Voldrie ballarvos la *dança de la bola*; pero no 'n tinc cap. Busco alguna cosa pera ferne una... Mireu! Tireu una pedra á les branques d' aquet arbre: am les flors que caiguin me 'n faré una.

Bonz III

Ah! quina idea! (*Tira un roc á l' arbre. La Ghesha recull les flors caigudes i 'n fa una pilota. Balla.*)

EL TAMARI

(*ó ball de la bola*)

(*Al acabar, dona copets als caps afaitats dels bonzes.*)

Els bonzes

Qu' es divertit! fá venir ganes de ballar. Ballém?... (*Ballan.*)

EL DODJIO (2)

(*La Ghesha, que mentrestant ha canviat de vestit, pren part al ball.*)

L' ANAGASSA (3)

Qu' es bonic! qu' es hermós!! No 's pot pas ballar millor!... Probém d' imitar-ho am les ombrel·les. (*Ballan.*)

BALL DE LES OMBREL·LES

(*La Ghesha torna amb un kako ó tambor petit, i balla la dança del tambor.*)

La Ghesha (*bruscament para de ballar*)

Ja está! era 'l que volieu? Esteu contents?

- (1) La dança Nau es un ball sagrat.
(2) Peixet dels arrossals, del qu' imitan els salts i cargolaments.
(3) Ball dels barrets florits,

Els bonzes

Gracias mil per les vostres dances; eran delicioses; ens han divertit d'alló mes. Pero ara, ja podeu retirarvos.

La Ghesha

Com s'entent? No hebeu promés?... Ara m'hebeu de fer entrar am vosaltres.

Els bonzes

No! No! es impossible!

La Ghesha

No voleu cumplir la vostra promesa?... deixeume passar!

Els bonzes

No! mai! Les dones no entren. Els nostres superiors ens renyarien. Aneusen i aneusen ben depressa!

(L'empenyen bruscament cap a fora.)

Els bonzes *(sols, rient)*

Ah! Ah!! ja es fora! Ens habem divertit i habet sapigut desfernosen.... Som molt espavilats.... Ah! i ara!! encara gosa tornar?

La Ghesha *(tornant)*

Sou uns traidors i uns perjurs! me voleu deixar entrar, si ó no?

Els bonzes

Es impossible!

La Ghesha

Ja he tingut prou paciència!.... Ja s'ha acabat. Sapigueu d'una vegada, que no puc veurer als bonzes, perque son uns impostors i uns cobarts.... El meu estimat es aquí amb una dona. Vosaltres els hebeu amagat! Res me detindrà i 'ls trobaré.... Entraré!.... entraré encara que no vulgueu!

(Proban d'impedirli 'l pas. Lluita amb ells, els tira a terra i entra corrent al temple.)

Els bonzes *(alçantse difícilment)*

Ai! Ai!! Es terrible!.... Tant graciosa que semblaba!.... Qui s'ho habie de pensar?... Es com un brau guerrer.... Ha entrat?... Com ens renyarán!.... Corréu, aném á buscarla.... Ah! mireu!.... mireu!!.... Se baralla am els altres bonzes.... els tira en terra!.... Sembla un dimoni furiós.... Ah! la noia fuig cap aquí.

ESCENA III

Els mateixos, Orihimé, Nagoya, després, La Ghesha

(Els bonzes amagan la noia fugitiva. La Ghesha la persegueix armada d'un mall, amb els cabells erissats; té tot l'aspecte d'un monstre furiós. Pega per tots cantons i per fi toca a la seva rival.)

Els bonzes *(esfareits)*

La matará!.... Res l'hi resisteix.... Cridém al soldat que guarda 'l temple.

(Entra 'l soldat guardià del lloc sagrat. Se baralla llargament am la Ghesha; vé Nagoya i mata al soldat, rebent entre 'ls seus brassos a la Ghesha qu'ha acabat les forces. De primer no 'l reconeix i vol continuar la lluita.)

AUCELL DE VERDISSA (MONTMARTRE) DIBUIX DE R. CASAS

Nagoya

Miram!.... Miram! Soc jo! Soc jo, Nagoya!!

La Ghesha *(reconeixentlo)*

Ah!....

(Proba de parlar-li, de demostrar quant gran es la seva alegria, pero els seus esforços son inútils. El seu cor ha esclatat en una lluita sobrehumana i s'ofega; els ulls sols envian els últims rajos apassionats i mort víctima del amor i de la gelosia. Nagoya demostra la seva desesperació am plors esgarrifosos. Els bonzes, aclaparats, resan.)

(La cortina 's tanca.)

Fí de la Ghesha i 'l Samuraï

Bibliografía

Cristófol Friginals.—Excursió á Palafrugell, Palamós y Sant Feliu de Guíxols. (1898). Barcelona, Tip. L' Avenç.—Un petit volum de unas 50 planes, molt ben imprés i presentat am fotogravats obtinguts am clixés del autor. Dona curiosos detalls de part del litoral empordanés i de les moltes curiositats geològiques i arqueològiques que per aquelles encontrades se troben.

Alma del pueblo, versos de Vicente Medina. Imp. Marcial Ventura, Cartagena.—Un tomet, d'aprop de 100 planes, ahont l'autor d'*Aires murcianos* publica nous versos que divideix en cantares, estrofas i sectarias.

Visions & cants, per Joan Maragall. Tip. l' Avenç.—Un volum de 80 planes, pulcrament estampat en magnific paper de Can Guarro. En Perez Jorba ja parlá en l'edició castellana d'aquest aplec de poesies i no tardará en fer-ho també en Marquina, en la catalana.

LA MADELEINE. Quadro d'En R. CASAS

(PERTENEIX Á DON ENRIC BATLLÓ)

Vda. de Francisco Bonastre

★★ Materials pera la construcció ★★

Cals hidràulica,
Terra refractaria,
Gavetas i reholes
refractaries.

Cals, Guix,
Ciments rapid,
lent
i Portland

Fàbricas mogudas per el vapor i la força hidràulica,
***** à Corvera i Cervelló *****

Despatx y magatzém: Plassa de S. Agustí Vell, 13

SASTRERIA

de

FERRÁN SIMORRA

ARGENTERÍA, 67

TRAJOS EXCLUSIVAMENT A MIDA

desde 40 à 130 pessetes

Perfumería Fina

SAVONS

DE

TOCADOR

RENAUD GERMAIN

BARCELONA

El Ingenioso Hidalgo
Don Quijote
de la Mancha

PER

MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA

Proemi del EXM. SR. D. JOSÉ M.ª ASENSIO
de la Reial Academia Espanyola

— Il·lustració en cromo-litografia, de —
MORENO CARBONERO i LAUREANO BARRAU
— Capsaleres i inicials policromades per —
notables artistes

Aquesta edició qu'ha merescut grans elogis dels
principals periódics nacionals i estrangers, se ven
à l'Administració de Pel & Ploma, al preu de

50 PESSETES

exemplar, junt amb un altre volúm que's regala

Novas publicacions de la casa editorial de **D. FRANCISCO SEIX** Sant Agustí, núms. 5 y 7
 Telefón 3541 BARCELONA (GRACIA) Apartat de correus, 121

CATALUÑA

Estudi de les seves condicions d'engrandiment i riquesa, per

 D. PERE ESTASÉN

MAGNÍFICA EDICIÓ il·lustrada am quatre mapes de colors, representant les provincies de Catalunya i les seves comarques històriques. — Un volúm en IV, de 880 planes, relligat am tapes especials

15 PESSETES EN TOTA ESPANYA

PRÓXIMA A PUBLICARSE

MANUAL POPULAR DE HIGIENE

Nocions més necessaries sobre 'ls culdados híglénics

REDACTADES PER LA

JUNTA IMPERIAL DE SANITAT D' ALEMANYA

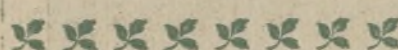
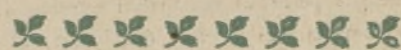
EDICIÓ ESPANYOLA

tradulda directament de l' octava alemanya y arreglada al us dels espanyols

PER EL

 DR. M. MONTANER

Amb els gravats intercalats en el text i dugues lámines en colors
 de l' edició alemanya i vuit cromolitografies representant els bolets venenosos i sospitosos
 més freqüents en Espanya.

 VENDAS AL CONTAT I Á TERMES

Estampa i litografia Seix, Sant Agustí, 1 a 7, Barcelona (Gracia)